

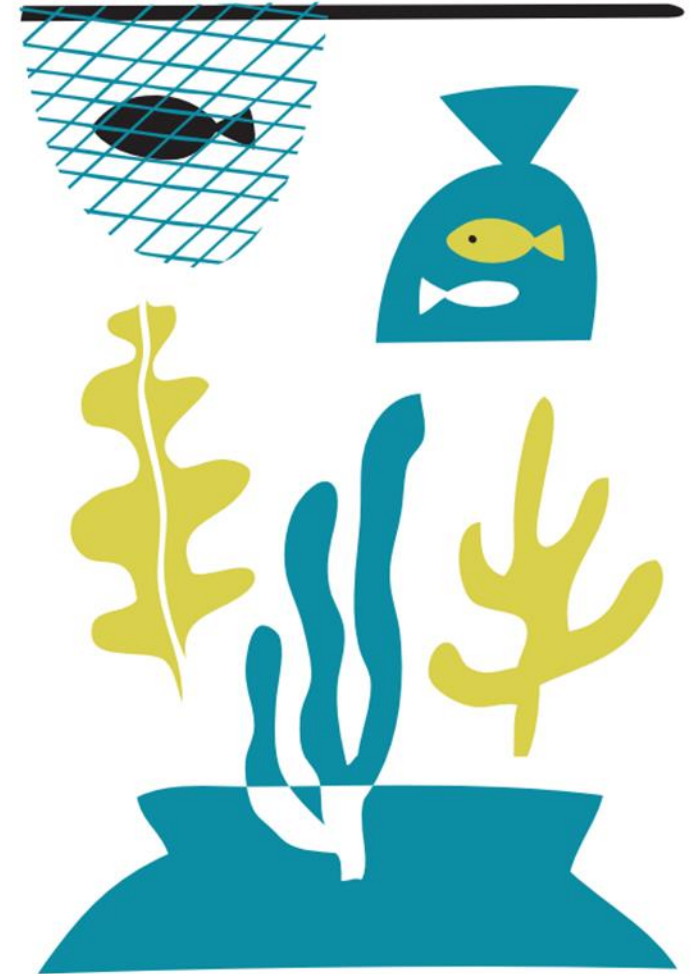

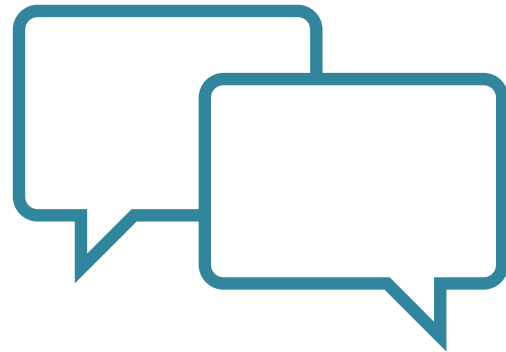
Hoe Lesson Study werkt en wordt begrepen in de Nederlandse context

Lessen uit de praktijk

Lesson
Study

Siebrich de Vries, Iris Uffen, Sui Lin Goei en Nellie Verhoef
Contact: i.uffen@rug.nl

Hoe begrijp jij Lesson Study?

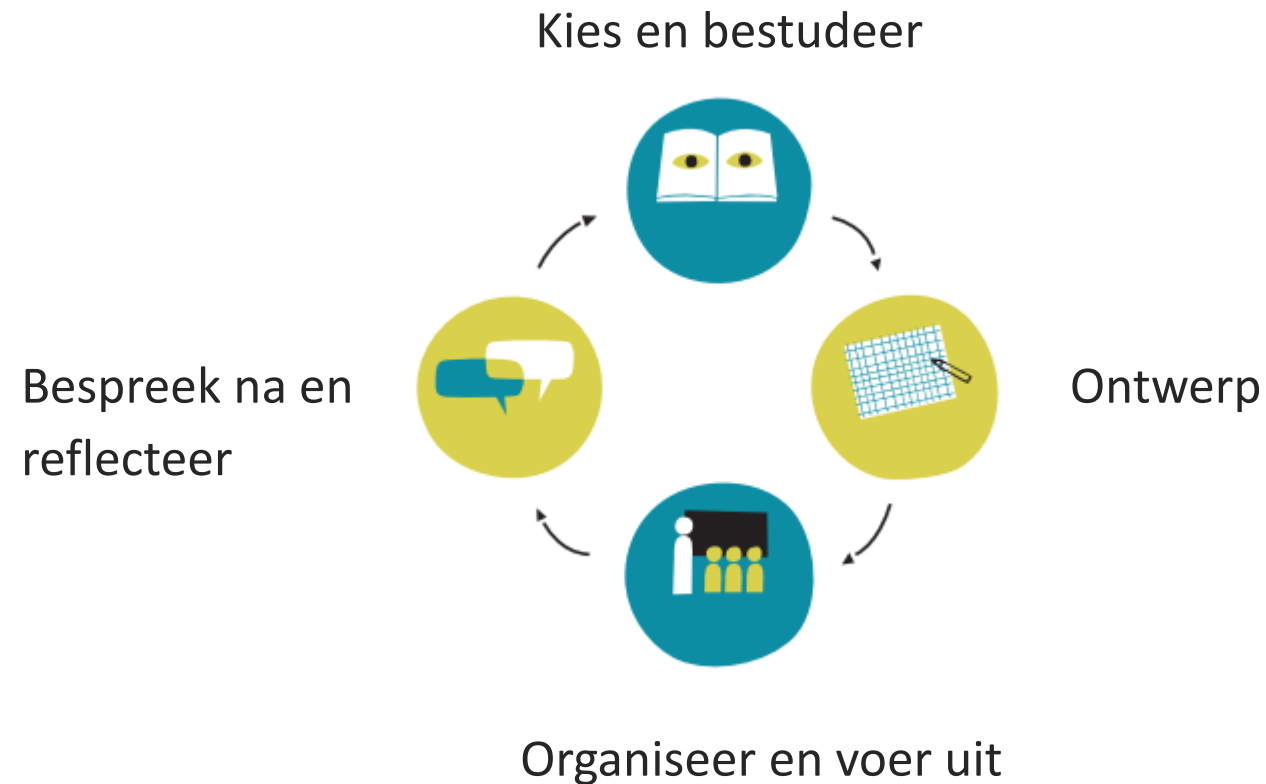
Kern van Lesson Study

“Developing the eyes to see children”

Lesson Study-cyclus: vier fasen

Kies en bestudeer

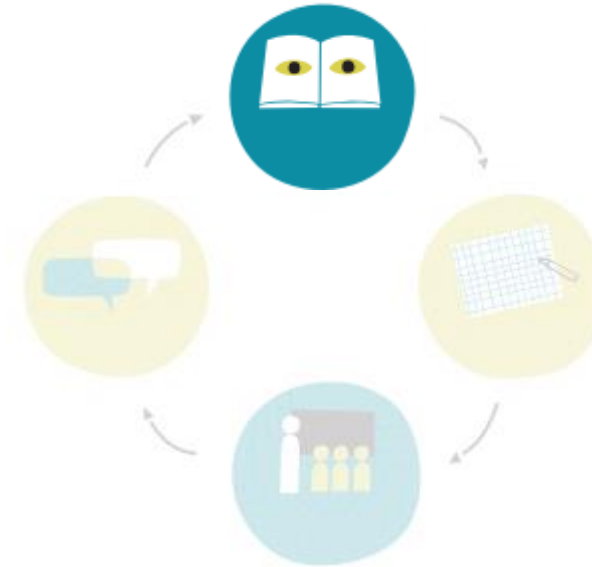
Lange termijn doel / schoolontwikkeling

Kiezen onderzoeksonderwerp

Gebruik interne & externe expertise (*t.b.v. inhoudelijke verdieping onderzoeksonderwerp*)

Doelen en de onderzoeksvraag

Kiezen klas en voorbeeldlerlingen

Ontwerp

Iteratief proces:

A) Ontwerpen les

- lesdoel(en)
- wat vinden leerlingen lastig bij leren lesdoel?
- wat bieden we aan?

B) Voorbereiden dataverzameling

- wat zeggen, doen, schrijven of tekenen leerlingen waaraan we kunnen zien dat zij het lesdoel leren?
- interviewvragen
- optioneel: aanvullende data

Gebruik in- en externe expertise!

Organiseer en voer uit

Eén teamlid geeft les zoals gepland

Rest observeert zoals gepland

Bespreek na en reflecteer

Bespreken en interpreteren verzamelde data

Beantwoorden onderzoeksvraag

Wat betekent dit voor handelen tijdens les?

Opbrengsten delen buiten het eigen team

Ons Lesson Study onderzoek *naar startende teams*

Dit onderzoek is gefinancierd door NRO binnen de subsidieronde 'Lerarenagenda 2013-2020: 2016-2017 (derde ronde)' binnen het thema 'Valideren en waarderen van formeel en informeel leren van leraren', dossiernummer 405-17-810.

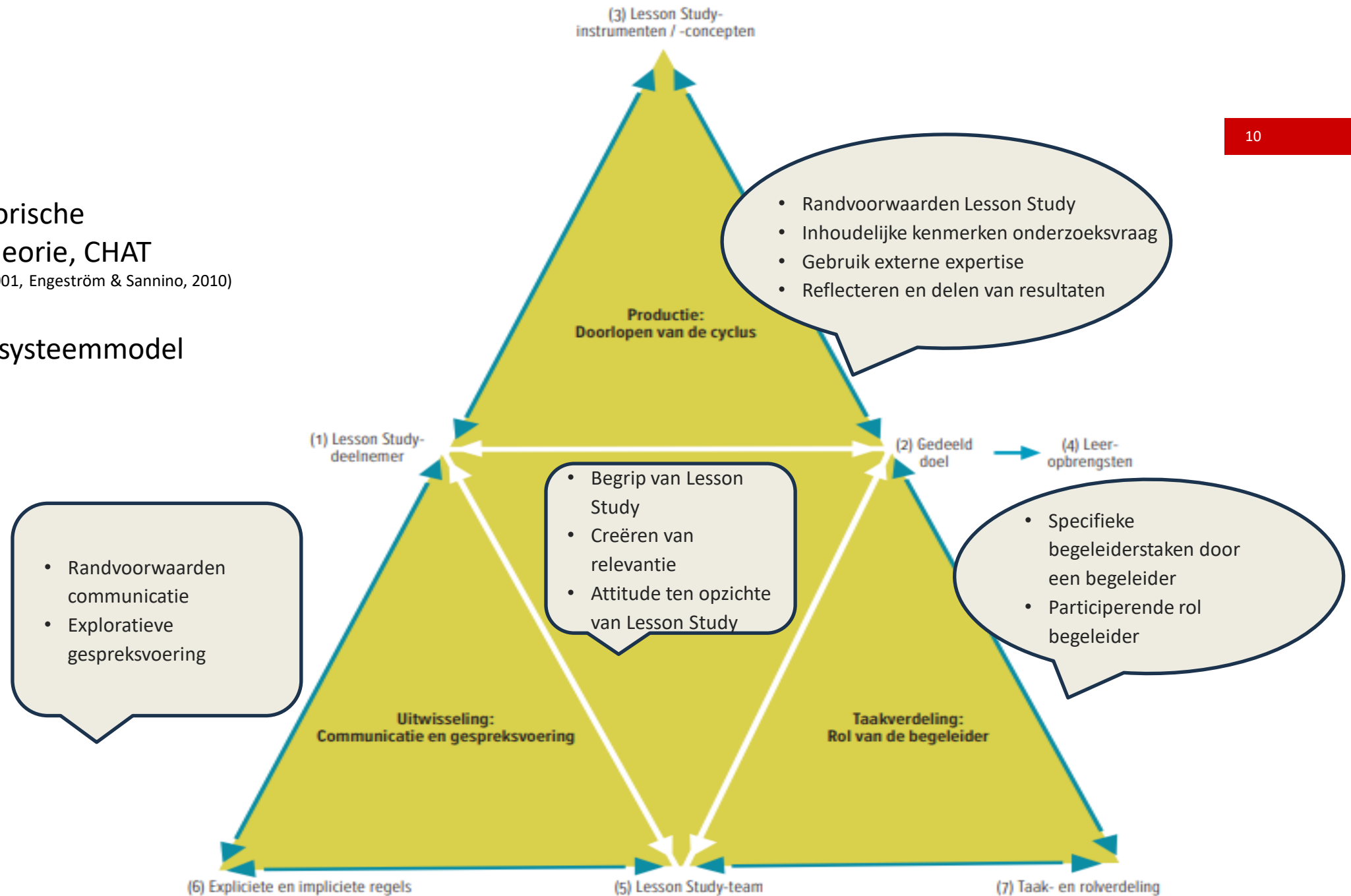
**NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK**

Cultuurhistorische activiteitstheorie, CHAT

(Engeström, 1987/2001, Engeström & Sannino, 2010)

Activiteitensysteemmodel

Methode

4 VO-scholen

11 begeleide en startende LS-teams

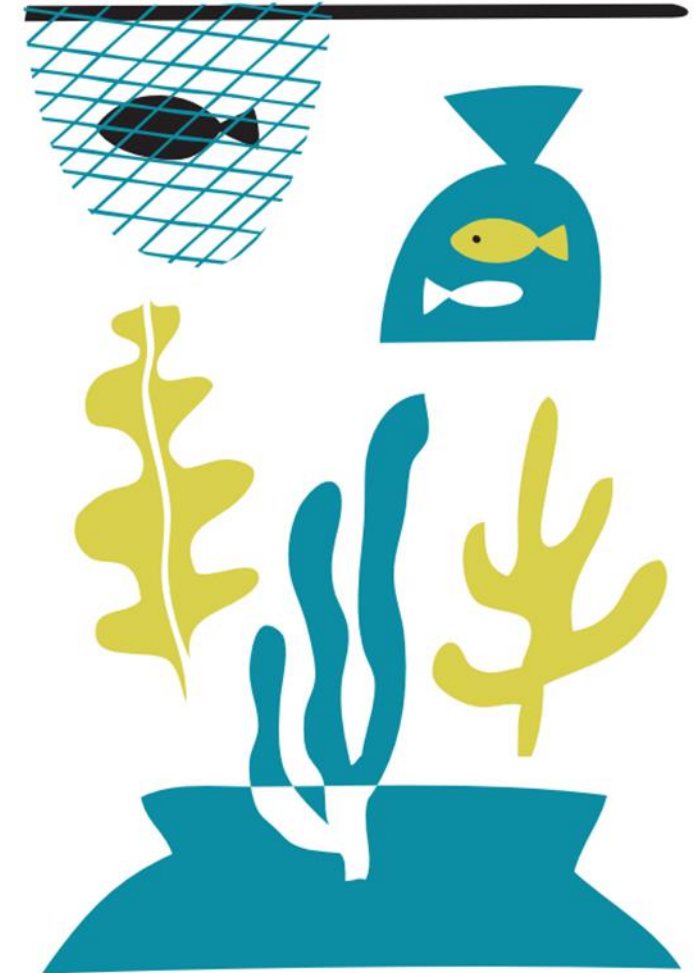
49 LS-deelnemers

12 LS-begeleiders

Studie 1: Vragenlijst + interview leraren uit 4 teams

Studie 2 en 4: Vragenlijst + 5 opgenomen LS-cycli (>34 uur) van .

Studie 3: 2 opgenomen nagesprekken van 2 teams

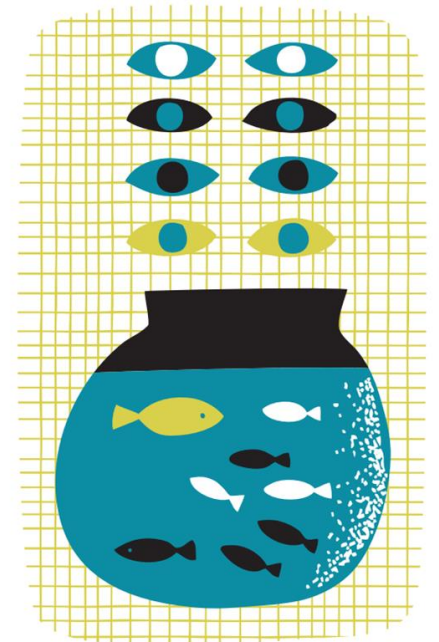

Opvallende bevindingen

Overwegend laag begrip van Lesson Study

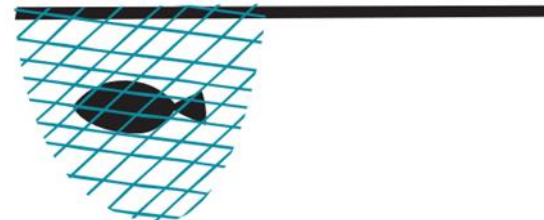
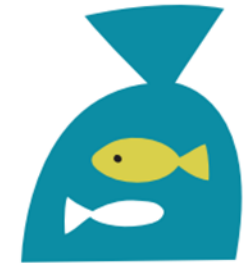
- Leraren die aangeven niet tot weinig te leren van Lesson Study gaven ook aan niet goed te weten wat ze moesten doen (studie 1)
- Begeleiding gericht op uitvoeren van praktische stappen in plaats van ontwikkelen begrip rationale van de activiteiten (studie 2 en 4)
- Lesson Study niet altijd uitgevoerd zoals bedoeld.
Bijvoorbeeld: focus op behalen lesdoel i.p.v. **hoe** leerlingen het lesdoel leren (studie 2 en 3)

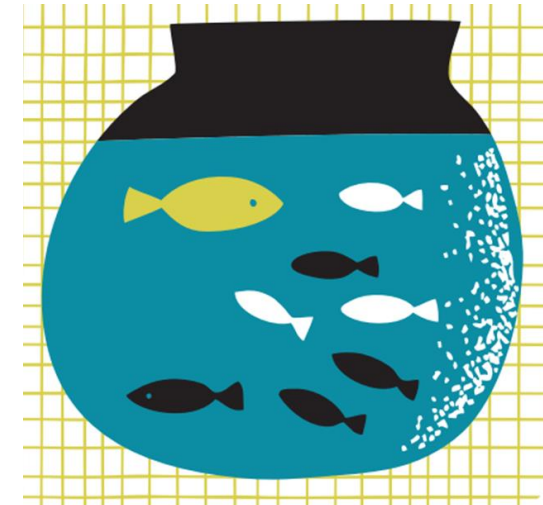
Issues met ervaren relevantie

- Ervaren relevantie wordt minimaal besproken in de teams, vaak met gebruik 'containerbegrippen' zoals 'interessant' of 'leuk' (studie 4)
- Keuze onderzoeksonderwerp door 1 à 2 teamleden aangestipt als eigen ervaren probleem tijdens de les, de rest gaat stilzwijgend mee (studie 4)
- Onderzoeksles kan niet altijd meer inzicht geven in onderzoeksonderwerp (studie 1)

Inhoudelijke verdieping lukt niet goed

- Geen tot nauwelijks gebruik externe expertise (studie 1 en 2)
- Lesdoelen en observaties niet altijd gerelateerd aan het onderzoeksonderwerp, maar lesdoel en observaties wel relatief vaak de focus (studie 2)
- Zwakkere inhoudelijke samenhang en meer fragmentatie foci bij vage en brede concepten versus smaller en gespecificeerd (studie 2)
- Onderzoeksvraag wordt in geen deelnemend team beantwoord (anders dan beknopte conclusie) (studie 2 en 3)
- Veel instrumentele gespreksvoering gericht op praktische besluitvorming en/of 'snelle' conclusies (studie 3 en 4)

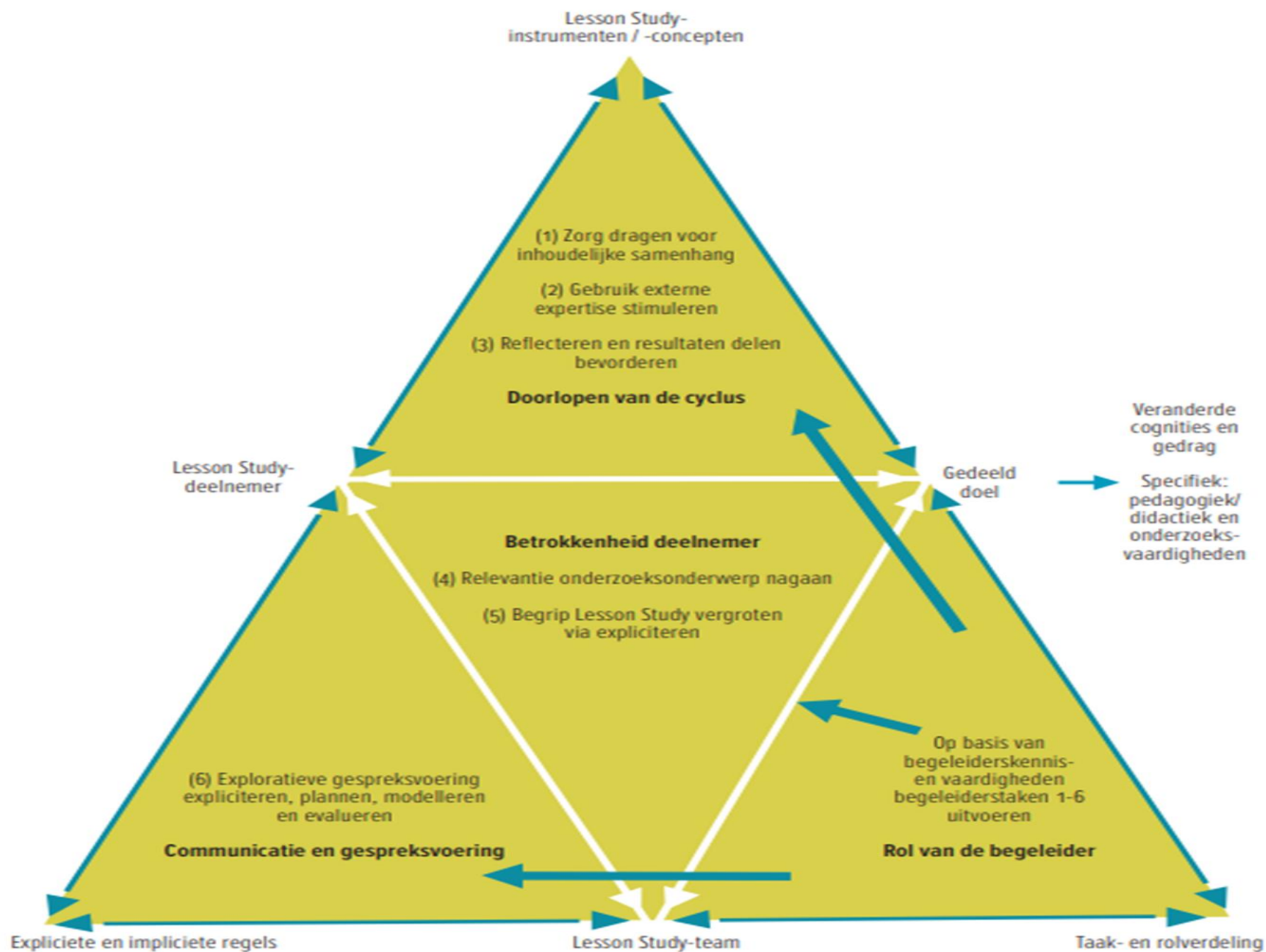
Iris Uffen, Siebrich de Vries, Sui Lin Goei, Nellie Verhoef

Lesson Study

Praktische
handreiking
voor teams

TELOS
UITGEVERS

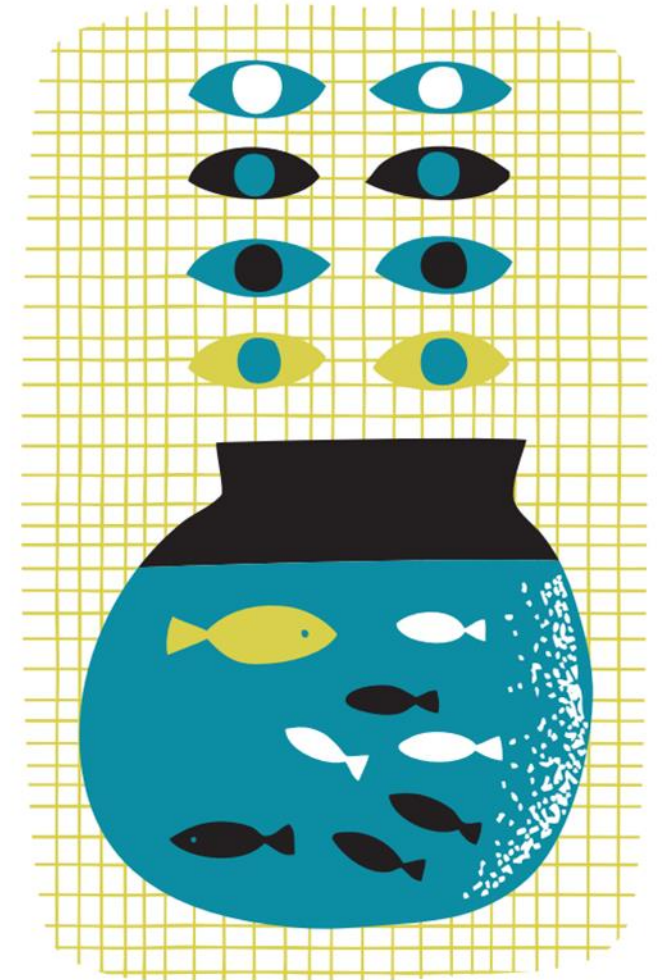

Doorlopen van de cyclus

- 1) Zorg dragen voor inhoudelijke afstemming
concepten concretiseren
procesvraag
lesdoelen relateren aan onderzoeksonderwerp
zichtbaar maken van leren
onderzoeksvraag beantwoorden
tool inhoudelijke afstemming
- 2) Gebruik externe expertise stimuleren
- 3) Reflecteren en delen opbrengsten bevorderen

Procesonderzoeksvragen beginnen meestal met 'hoe'
en hebben de volgende structuur:

'Hoe leren leerlingen met aanpak X wanneer ze werken aan doel(en) Y?'

Betrokkenheid deelnemers

- 4) Relevantie nagaan
- 5) Begrip Lesson Study vergroten
m.n. via steeds expliciteren

Uitwisseling

- 6) Exploratieve gespreksvoering stimuleren
- modeleren (versus instrumentele gespreksvoering)
 - expliciteren
 - plannen
 - evalueren

Grondregels voor exploratieve gespreksvoering

- Elk teamlid mag eigen ideeën/meningen uiten.
- We respecteren elkaars inbreng.
- We luisteren actief naar elkaar.
- We geven argumenten voor onze eigen ideeën/meningen.
- Alle informatie wordt gedeeld.
- We vragen andere teamleden naar hun ideeën/meningen en argumenten.
- We geven constructieve kritiek op wat er gezegd wordt.
- We streven naar een consensus/conclusie.

Wat vraagt dit van de begeleider*

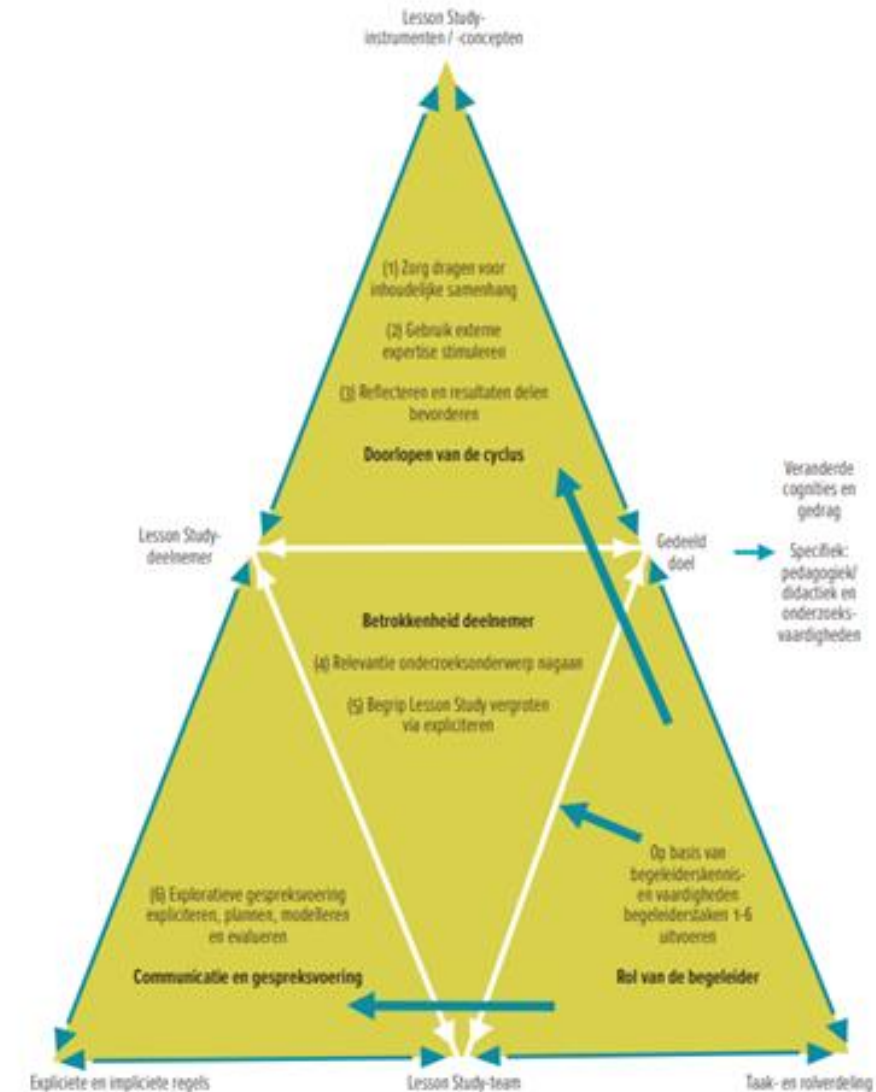
Diepgaande kennis over met name

- Lesson Study (H3 boek)
- deeltaarigheden zoals gespreksvoering

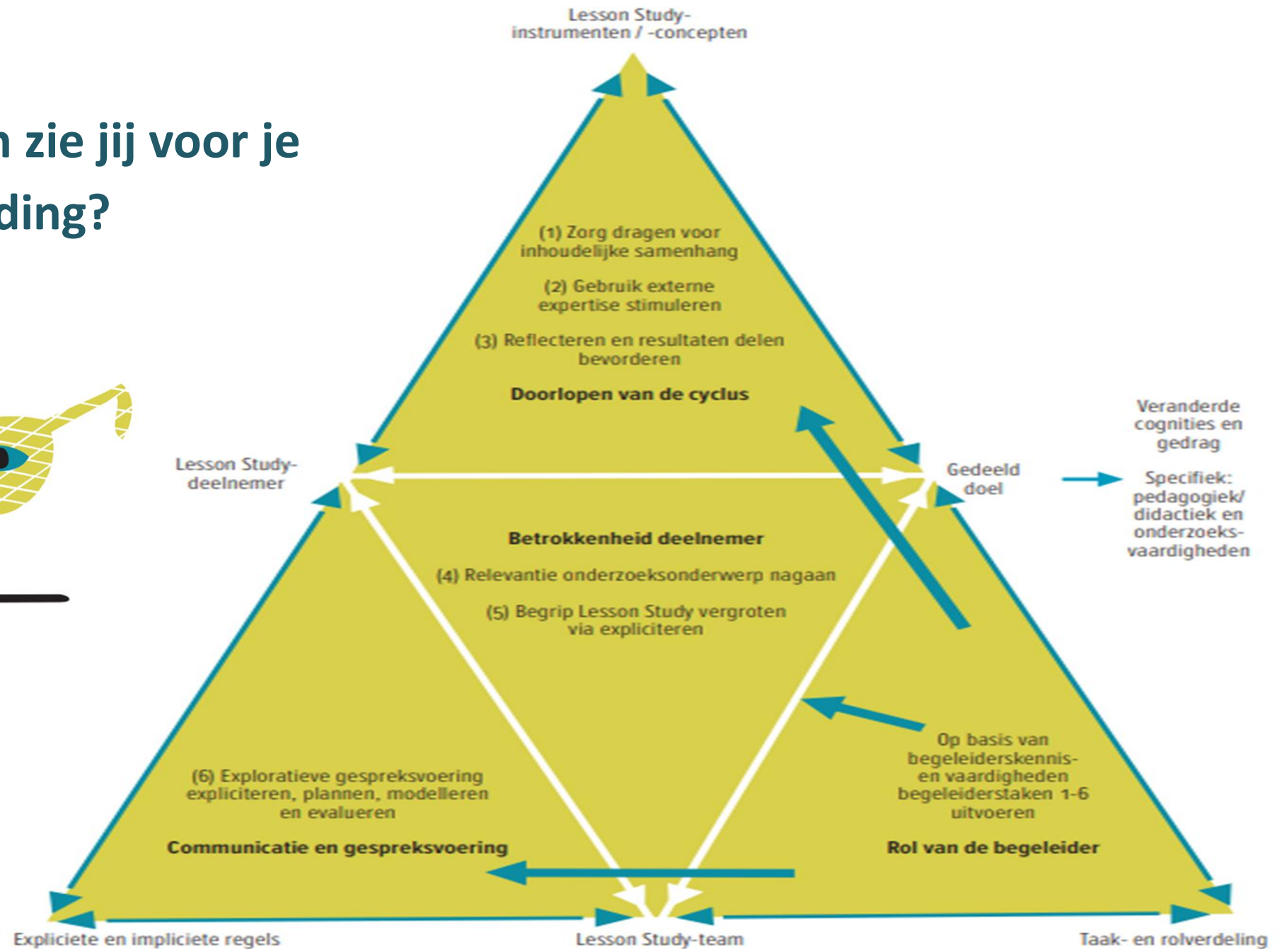
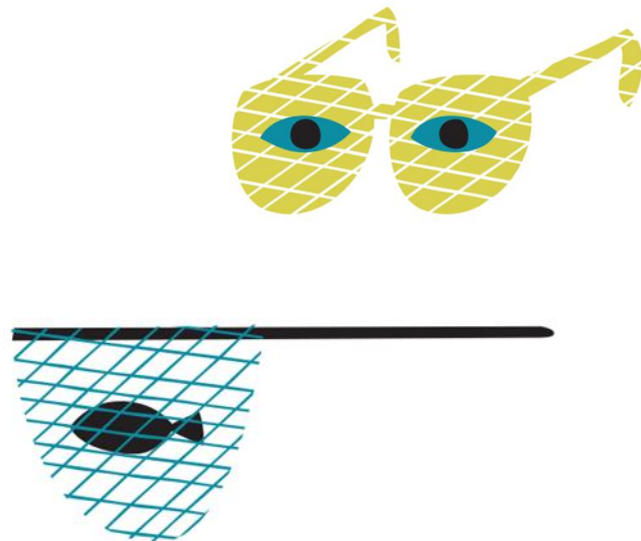
Vaarigheden en sensitiviteit om

- begeleiderstaken 1-6 uitvoeren en tegelijkertijd *agency* bij deelnemers te laten

* De Lesson Study-procesbegeleidingsopleiding georganiseerd door Lesson Study NL kan behulpzaam zijn:
<https://lessonstudynl.online/voor-scholen/opleiding-procesbegeleider/>

Welke lessen zie jij voor je lerarenopleiding?

Basisboek Lesson Study

In de lerarenopleiding

Webinar:
4 april 2024
16-17 uur

Beoordelings-
exemplaar
aanvragen:

Aanmelden kan via r.broersma@boom.nl uiterlijk op donderdag 28 maart.
Zou je hierbij maximaal twee mogelijke vragen/opmerkingen willen toevoegen?

Literatuur

Engeström, Y. (1987, 2001). Expansive learning at work: Toward an activity theoretical reconceptualization. *Journal of education and work*, 14(1), 133-156

Engeström, Y., & Sannino, A. (2010). Studies of expansive learning: Foundations, findings and future challenges. *Educational Research Review*, 5(1), 1-24.

Lewis, C. (2011). Lesson Study: The facts behind it. *SingTeach*, 32, 1-18.

Littleton, K., & Mercer, N. (2013). *Interthinking: Putting talk to work*. Routledge.

Uffen, I., De Vries, S., Goei, S.L., & Verhoef, N.C. (2024). *Lesson Study: Praktische handreiking voor teams*. Telos Uitgevers. (gratis pdf via <https://telos-uitgevers.nl/>)